

ZT08.2 aus Plutarch.Solon

Plutarch (um 100 n.Chr.) hat bis [15] Solons große Verdienste vor der Gesetzgebung geschildert, und beschreibt nach dem hier gegebenen Auszug detailliert die einzelnen Gesetze, Solons Reise und den Rückzug vor Peisistratos.

<p>[15.1] ... οὐ μὴν ἀπωσάμενός γε τὴν τυραννίδα τὸν πραότατον ἐχρήσατο τρόπον τοῖς πράγμασιν οὐδὲ μαλακῶς οὐδ' ὑπέικων τοῖς δυναμένοις οὐδὲ πρὸς ἡδονὴν τῶν ἐλομένων ἔθετο τοὺς νόμους· ἀλλ' ἦ μὲν ἄριστον ἦν, οὐκ ἐπήγαγεν ἰατρείαν οὐδὲ καινοτομίαν, φοβηθεὶς μὴ συγχέας παντάπασιν καὶ ταραξας τὴν πόλιν ἀσθενέστερος γένηται τοῦ καταστήσαι πάλιν καὶ συναρμόσασθαι [2] πρὸς τὸ ἄριστον·</p>	<p>Zuvor: <i>Solon hatte abgelehnt, Tyrann zu werden</i> - οὐ μὴν zu ἐχρήσατο τοῖς πράγμασιν χρήσθαι die Dinge betreiben Adv. μαλακῶς parallel zum adv.Akk. τὸν ... τρόπον: inkonzinn ὑπέικων parallel zu πρὸς ἡδονήν: inkonzinn οἱ ἐλόμενοι die ihn gewählt haben ἦν unreal ἰατρεία καὶ καινοτομία Hendiadyoin, etwa: Gewaltkur ἀσθενέστερός τινος: zu schwach für etw. erg. τὴν πόλιν</p>
<p>ἃ δὲ καὶ λέγων ἤλπιζε πειθομένοις καὶ προσάγων ἀνάγκην ὑπομένουσι χρήσασθαι, ταῦτ' ἔπραττεν, ὡς φησὶν αὐτός, ὁμοῦ βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας. Solon, Frag. 36. 14 ὄθεν ὕστερον ἐρωτηθεὶς εἰ τοὺς ἀρίστους Ἀθηναίοις νόμους ἔγραψεν, 'ὦν ἄν' ἔφη, 'προσεδέξαντο τοὺς ἀρίστους.' ...</p>	<p>ἃ zu λέγων, parallel dazu προσάγων ἀνάγκην mit anderem AO: inkonz. χρήσασθαι zu ἤλπιζε Hyperbaton: schaffen, durchsetzen ὦν = τούτων οὖς – τοὺς ἀρίστους: erg. ἔγραψα</p>
<p>[16.1] ἤρεσε δ' οὐδετέροις, ἀλλ' ἐλύπησε καὶ τοὺς πλουσίους ἀνελῶν τὰ συμβόλαια, καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς πένητας, ὅτι γῆς ἀναδασμὸν οὐκ ἐποίησεν ἐλπίσασιν αὐτοῖς, οὐδὲ παντάπασιν, ὥσπερ ὁ Λυκοῦργος, ὁμαλοὺς τοῖς βίοις καὶ ἴσους κατέστησεν. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐνδέκατος ὦν ἀφ' Ἡρακλέους καὶ βεβασιλευκῶς ἔτη πολλὰ τῆς Λακεδαιμόνος, ἀξίωμα μέγα καὶ φίλους καὶ δύναμιν οἷς ἔγνω καλῶς περὶ τῆς πολιτείας ὑπηρετοῦσαν εἶχε, καὶ βία μᾶλλον ἢ πειθοῖ χρησάμενος, ὥστε καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκοπήναι, κατειργάσατο τὸ μέγιστον εἰς σωτηρίαν πόλεως καὶ ὁμόνοιαν, μηδένα πένητα μηδὲ πλούσιον εἶναι τῶν πολιτῶν·</p>	<p>συμβόλαιον Schuldforderung ἀναδασμός Neuverteilung von Land, Landreform <i>Lykurg: wohl mythischer Gesetzgeber Spartas im 7. Jh.</i> ἀξίωμα Ansehen οἷς: Dat.instr. - ὑπηρετοῦσαν als Helfende</p>
<p>[2] Σόλων δὲ τούτου μὲν οὐκ ἐφίκετο τῇ πολιτεία δημοτικός ὦν καὶ μέσος, ἐνδεέστερον δὲ τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως οὐδὲν ἔπαξεν ὀρμώμενος ἐκ μόνου τοῦ βούλεσθαι καὶ πιστεύειν αὐτῷ τοὺς πολίτας. ὅτι δ' οὖν προσέκρουσε τοῖς πλείστοις ἕτερα προσδοκῆσασιν, αὐτὸς εἶρηκε περὶ αὐτῶν, ὡς <i>χαῦνα μὲν τότε ἐφράσαντο, νῦν δέ μοι χολούμενοι λοξὸν ὀφθαλμοῖς ὀρώσι πάντες ὥστε δήϊον.</i> Frag. 34 καίτοι φησὶν ὡς, εἴ τις ἄλλος ἔσχε τὴν αὐτὴν δύναμιν, <i>οὐκ ἂν κατέσχε δήμον, οὐδ' ἐπαύσατο, πρὶν ἀνταράξας πῖαρ ἐξεῖλεν γάλα.</i> Aristot.Ath.Pol.12.5</p>	<p>τούτου ἐφίκετο kam ihm gleich – τῇ π.: Dat.modi ἐνδεέστερον τῆς δ. Geringeres als die Macht zulässt προσκρούω τινί jdn. vor den Kopf stoßen χαῦνος aufgeblasen, übermäßig – φράζομαι sich versprechen λοξός schief, unangenehm – δάιος brennend, feindlich, Feid τὸ πῖαρ Fett, stark – γάλα, γάλατος Milch, Lebenskraft</p>
<p>[3] ταχὺ μέντοι τοῦ συμφέροντος αἰσθόμενοι καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν μέμψεις ἀφέντες ἔθυσάν τε κοινῇ, σεισάχθειαν τὴν θυσίαν ὀνομάσαντες, καὶ τὸν Σόλωνα τῆς πολιτείας διορθωτὴν καὶ νομοθέτην ἀπέδειξαν, οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐχί, πάντα δ' ὁμαλῶς ἐπιτρέψαντες, ἀρχάς, ἐκκλησίας, δικαστήρια, βουλὰς,</p>	<p>σεισάχθεια Fest des Schuldenerlasses</p>

καί τίμημα τούτων ἐκάστου καί ἀριθμὸν καὶ καιρὸν ὀρίσαι, λύοντα καὶ φυλάττοντα τῶν ὑπαρχόντων καὶ καθεστῶτων ὅ τι δοκοίη.	τίμημα Steuerklasse
[17.1] πρῶτον μὲν οὖν τοὺς Δράκοντος νόμους ἀνεῖλε πλὴν τῶν φονικῶν ἅπαντας, διὰ τὴν χαλεπότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιτιμιῶν. μία γὰρ ὀλίγου δεῖν ἅπασιν ὤριστο τοῖς ἀμαρτάνουσι ζημία θάνατος, ὥστε καὶ τοὺς ἀργίας ἀλόντας ἀποθνήσκειν, καὶ τοὺς λάχανα κλέψαντας ἢ ὀπώραν ὁμοίως κολάζεσθαι τοῖς ἱεροσύλοις καὶ ἀνδροφόνοις.	τὰ ἐπιτίμια Lohn, Strafe ἀργία Untätigkeit, Arbeitsscheu λάχανον Gemüse
[2] διὸ Δημάδης ὕστερον εὐδοκίμησεν εἰπὼν ὅτι δι' αἵματος, οὐ διὰ μέλανος, τοὺς νόμους ὁ Δράκων ἔγραψεν. αὐτὸς δ' ἐκεῖνος, ὡς φασιν, ἐρωτώμενος διὰ τί τοῖς πλείστοις ἀδικήμασι ζημίαν ἔταξε θάνατον, ἀπεκρίνατο τὰ μὲν μικρὰ ταύτης ἄξια νομίζειν, τοῖς δὲ μεγάλοις οὐκ ἔχειν μείζονα.	<i>Demades: Redner, mit Aischines Gegenspieler des Demosthenes</i> τὸ μέλαν Tinte τὰ μικρὰ erg. ἀδικήματα - ταύτης erg. ζημίας θανάτου
[18.1] δευτέρον δὲ Σόλων τὰς μὲν ἀρχὰς ἀπάσας, ὡσπερ ἦσαν, τοῖς εὐπόροις ἀπολιπεῖν βουλόμενος, τὴν δ' ἄλλην μίξει πολιτείαν, ἧς ὁ δῆμος οὐ μετεῖχεν, ἔλαβε τὰ τιμήματα τῶν πολιτῶν, καὶ τοὺς μὲν ἐν ξηροῖς ὁμοῦ καὶ ὑγροῖς μέτρα πεντακόσια ποιοῦντας πρώτους ἔταξε καὶ πεντακοσιομεδίμνους προσηγόρευσε· δευτέρους δὲ τοὺς ἵππον τρέφειν δυναμένους ἢ μέτρα ποιεῖν τριακόσια·	
[2] καὶ τούτους ἱππάδα τελοῦντας ἐκάλουν· ζευγίται δ' οἱ τοῦ τρίτου τιμήματος ὠνομάσθησαν, οἷς μέτρον ἦν συναμφοτέρων διακοσίων. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκαλοῦντο θῆτες, οἷς οὐδεμίαν ἄρχειν ἔδωκεν ἀρχήν, ἀλλὰ τῷ συνεκκλησιάζειν καὶ δικάζειν μόνον μετεῖχον τῆς πολιτείας. ὁ κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδέν, ὕστερον δὲ παμμέγεθες ἐφάνη· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν διαφόρων ἐνέπιπτεν εἰς τοὺς δικαστάς. καὶ γὰρ ὅσα ταῖς ἀρχαῖς ἔταξε κρίνειν, ὁμοίως καὶ περὶ ἐκείνων εἰς τὸ δικαστήριον ἐφέσεις ἔδωκε τοῖς βουλομένοις.	ἱππὰς Rittersteuer ἔφεσις (Recht auf) Berufung, Appellation
[3] λέγεται δὲ καὶ τοὺς νόμους ἀσαφέστερον γράψας καὶ πολλὰς ἀντιλήψεις ἔχοντας αὐξῆσαι τὴν τῶν δικαστηρίων ἰσχύν· μὴ δυναμένους γὰρ ὑπὸ τῶν νόμων διαλυθῆναι περὶ ὧν διεφέροντο, συνέβαινε ἀεὶ δεῖσθαι δικαστῶν καὶ πᾶν ἄγειν ἀμφισβήτημα πρὸς ἐκείνους, τρόπον τινὰ τῶν νόμων κυρίου ὄντας.	ἀσαφέστερον: Komp. mit „ziemlich“ übersetzen ἀντίληψις Widerspruch ἀμφισβήτημα Streipunkt
[4] ἐπισημαίνεται δ' αὐτὸς αὐτῷ τὴν ἀξίωσιν οὕτως· δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκε τόσον κράτος ὅσον ἀπαρκεῖ, τιμῆς οὐτ' ἀφελῶν οὐτ' ἐπορεζάμενος· οἱ δ' εἶχον δύναμιν καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοί, καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικέες ἔχειν. ἔστην δ' ἀμφιβαλὼν κρατερόν σάκος ἀμφοτέροισι· νικᾶν δ' οὐκ εἶασ' οὐδετέρους ἀδίκως. Frag. 5; Aristot.Ath.Pol.12.1	ἀπαρκεῖν ausreichen, zufriedener sein ἐπορέγω darreichen ἀγητός bewundernswert, herrlich τὸ σάκος großer Schild